

Vrijwel iedereen die je kent zal onderwijs hebben gevolgd. In Nederland ga je van 4 tot 17 jaar of ouder naar school. Dit systeem bestaat al sinds de [start van de postmoderne tijd](#). Onderwijs is dus belangrijk... Maar waarom is het belangrijk; wat is het doel van onderwijs?

Onderwijs

Onder onderwijs wordt in Nederland over het algemeen verstaan: het overbrengen van kennis, vaardigheden en attitude binnen een door de overheid bepaalde structuur door daarvoor opgeleiden personen. Het is voor ons erg vanzelfsprekend dat je onderwijs volgt; het is nodig om te kunnen meedraaien in de maatschappij. Er wordt vervolgens veel geschreven over *welke* kennis, vaardigheden en attitude nodig zijn én *hoe* we deze moeten aanleren. Op die manier kunnen we leerlingen goed voorbereiden op de maatschappij en hen een waardig diploma meegeven. Zonder diploma geen toekomst, zo wordt vaak gezegd.

Toch is dit niet altijd waar: voorbeelden van mensen met succes zonder een diploma zijn er voldoende (Steve Jobs, Henry Ford, Churchill etc.). Uiteraard zijn dit relatief gezien uitzonderingen, maar in een technisch snel veranderende samenleving als vandaag, waarin de leerplicht enkele jaren terug is verruimd, is het wel goed om kritisch te kijken naar de ‘*waarom*’ vraag: *waarom bestaat onderwijs? Welk doel heeft onderwijs?*

Simon Sinek over het belang van de ‘Waarom’ vraag.

Waarom onderwijs?

De afgelopen eeuw hebben veel bekende mensen uitspraken gedaan over wat volgens hen het doel is van onderwijs.

John Dewey

“The purpose of education has always been to every one, in essence, the same—to give the young the things they need in order to develop in an orderly, sequential way into members of society. This was the purpose of the education given to a little aboriginal in the Australian bush before the coming of the white man. It was the purpose of the education of youth in the golden age of Athens. It is the purpose of education today, whether this education goes on in a one-room school in the mountains of Tennessee or in the most advanced, progressive school in a radical community. But to develop into a member of society in the Australian bush had nothing in common with developing into a member of society in ancient Greece, and still less with what is needed today. Any education is, in its forms and methods, an outgrowth of the needs of the society in which it exists.” —John Dewey, 1934

Martin Luther King Jr.

“The function of education is to teach one to think intensively and to think critically. But education which stops with efficiency may prove the greatest menace to society. The most dangerous criminal may be the man gifted with reason but no morals. ... We must remember that intelligence is not enough. Intelligence plus character—that is the goal of true education.”
—Martin Luther King Jr., 1948

Eleanor Roosevelt

“What is the purpose of education? This question agitates scholars, teachers, statesmen, every group, in fact, of thoughtful men and women. The conventional answer is the acquisition of knowledge, the reading of books, and the learning of facts. Perhaps because there are so many books and the branches of knowledge in which we can learn facts are so multitudinous today, we begin to hear more frequently that the function of education is to give children a desire to learn and to teach them how to use their minds and where to go to acquire facts when their curiosity is aroused. Even more all-embracing than this is the statement made not long ago, before a group of English headmasters, by the Archbishop of York, that “the true purpose of education is to produce citizens.” —Eleanor Roosevelt, 1930

Dennis Littky

“The only really substantial thing education can do is help us to become continuous, lifelong learners. Learners who learn without textbooks and tests, without certified teachers and standardized curricula. Learners who love to learn. To me, this is the ultimate goal of education. W.B. Yeats said it this way: ‘Education is not the filling of a pail but the lighting of a fire’”. —Dennis Littky, 2004

Arthur W. Foshay

“The one continuing purpose of education, since ancient times, has been to bring people to as full a realization as possible of what it is to be a human being. Other statements of educational purpose have also been widely accepted: to develop the intellect, to serve social needs, to contribute to the economy, to create an effective work force, to prepare students for a job or career, to promote a particular social or political system. These purposes offered are undesirably limited in scope, and in some instances they conflict with the broad purpose I have indicated; they imply a distorted human existence. The broader humanistic purpose includes all of them, and goes beyond them, for it seeks to encompass all the dimensions of human experience.” —Arthur W. Foshay, 1991

Too many forget how intrinsic motivation and desire are to learning. —Dennis Littky

De bovenstaande personen hebben wat betreft hun visie op onderwijs veel overeenkomsten met elkaar. Onderwijs dient volgens hen een hoger doel dan het aanleren van kennis, vaardigheden en attitude: het gaat om het *voorbereiden van individuen op de wereld die komen gaat*. Als we onderwijs bekijken vanuit dat doel, is het dan nodig om de meeste tijd te steken in het aanleren van academische vaardigheden? Zijn zij daarmee voorbereid om de toekomstige wereld? Een goede vraag om bij stil te staan als je aan het lesgeven bent.

Tijdens een college van het [Barnard College](#) (een docentenopleiding voor vrouwen aan Columbia University) waarbij wij te gast waren, werd aan de hand van de bovenstaande personen dezelfde vraag besproken: *wat is het doel van onderwijs? Volgens ons een mooi en belangrijk onderdeel van een docentenopleiding.*